

החוג להיסטוריה של עם ישראל
המכון למדעי היהדות ע"ש מנדל

זהויות יהודיות בעת העתיקה: תמורות ותהפוכות

כנס בינלאומי לזכרו של פרופסור מנחם שטרן ז"ל
בציון י"ח שנים למותו

27-25 ביוני 2007 (ט'-י"א תמוז תשס"ז)

האוניברסיטה העברית בירושלים

המכון לארכאולוגיה

האוניברסיטה העברית בירושלים

מרכז דינור לחקר תולדות ישראל
האוניברסיטה העברית בירושלים

ד"ר דוד וימימה יסלזון, שווייץ

קרן לוסיוס נ' ליטאור

קרן קשת

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

יד יצחק בן-צבי

מרכז אינגבורג רנרט ללימודי ירושלים
אוניברסיטת בר-אילן

מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל

יום שני, 25 ביוני, 2007*

19:30 ערב פתיחה

יו"ר: **דניאל שוורץ**, האוניברסיטה העברית בירושלים
מנחם שטרן: האיש ופועלו

ישראל ליון, האוניברסיטה העברית בירושלים
זהויות יהודיות בעת העתיקה: תמורות ותהפוכות

שעיה כהן, אוניברסיטת הרוורד
יהדות נוהגת (Common Judaism) באספקלריה של סופרי יוון ורומא

יום שלישי, 26 ביוני, 2007*

10:00–8:30 מושב א'

הלניזם ואתגריו

יו"ר: **דב גרא**, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
דורון מנדלס, האוניברסיטה העברית בירושלים
האם ההלניזם היה גורם כה מכריע בזירה הפוליטית של החשמונאים?
אורן טל, אוניברסיטת תל-אביב
הלניזם במעבר: מתודעה מזרחית לתפיסה מערבית

12:00–10:30 מושב ב'

מדינת החשמונאים: גורם מחשל או מפורר זהות יהודית?

יו"ר: **חנן אשל**, אוניברסיטת בר-אילן
דוד גודבלט, אוניברסיטת קליפורניה, סן דייגו
"The Israelites who reside in Judah" (Judith 4:1): On
the Conflicted Identities of the Hasmonean State

אוריאל רפפורט, אוניברסיטת חיפה; המכללה האקדמית כינרת בעמק הירדן
הזיקה בין יהודה החשמונאית והפזורה

---

* מושבי היום יתקיימו בבניין רבין, הר הצופים. מושבי הערב יתקיימו ביד יצחק בן-צבי, רח' אברבנאל 12, ירושלים

15:00–13:30 מושב ג'

התפוצות ההלניסטיות ואסטרטגיות יהודיות להמשכיות הקיום

יו"ר: בצלאל בר-כוכבא, אוניברסיטת תל-אביב

אריק גרואן, אוניברסיטת קליפורניה, ברקלי

Kinship Relations and Jewish Identity

סילבי הוניגמן, אוניברסיטת תל-אביב

Jewish Communities of Hellenistic Egypt:

Different Responses to Different Environments

17:00–15:30 מושב ד'

האם השלום הרומי (*pax Romana*)

שירת את הזהות היהודית או שמא איים עליה?

יו"ר: מרים בן-זאב, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

יוסף גייגר, האוניברסיטה העברית בירושלים

היהודי והאחר: זהויות כפולות וזהויות מסופקות באימפריה הרומית

אלברט באומגרטן, אוניברסיטת בר-אילן

How Experiments End

20:00 ערב סימפוזיון

בעקבות החורבן: האם יהדות חז"ל הייתה נורמטיבית?

יו"ר: ישעיהו גפני, האוניברסיטה העברית בירושלים

הלל ניומן, אוניברסיטת חיפה

The Normativity of Rabbinic Judaism: Obstacles on the Way to a New Consensus

דניאל בויארין, אוניברסיטת קליפורניה, ברקלי

The Rabbinic Challenge from Within: The Role of Menippean Satire in the Bavli

זאב ספראי, אוניברסיטת בר-אילן

עד כמה הייתה ההלכה של חז"ל נורמטיבית בתקופת המשנה והתלמוד?
העדות הפנימית

דוד לוין, היברו יוניון קולג', ירושלים

הנהגה, שוליות ומה שביניהן: דגמים להערכת מקום החכמים בדורם

יום רביעי, 27 ביוני, 2007*

10:00–8:30 מושב ה'

האם חורבן הבית בשנת 70 היווה תפנית בזהות יהודית?

יו"ר: ישראל שצמן, האוניברסיטה העברית בירושלים

משה דוד הר, האוניברסיטה העברית בירושלים

זהותו של עם ישראל בפני הבית ולאחר חורבנו: רצף או שינוי?

סטיבן פראד, אוניברסיטת ייל

**The Temple as a Jewish Identity Marker Pre- and Post-70 CE,
with Particular Attention to the Menorah in Literary
and Artistic Interpretation**

12:00–10:30 מושב ו'

**זהות יהודית גלילית: האם היה משבר בהתיישבות
בשלהי העת העתיקה?**

יו"ר: ישראל ליון, האוניברסיטה העברית בירושלים

עוזי ליבנר, האוניברסיטה העברית בירושלים

**המשבר היישובי בגליל המזרחי בשלהי המאה השלישית
ובמאה הרביעית לספירה**

ג'ודי מגנס, אוניברסיטת צפון קרולינה, צ'אפל היל

**A Reconsideration of the Archaeological Evidence for Settlements
in the Galilee and Golan in the Fourth to Sixth Centuries**

15:00–13:30 מושב ז'

זהות יהודית בתפוצות בשלהי העת העתיקה

יו"ר: יהושע שוורץ, אוניברסיטת בר-אילן

טסה רייג'ק, אוניברסיטת רידינג, אנגליה

Bible Translation and Self-Definition in the Greek-speaking Diaspora

ישעיהו גפני, האוניברסיטה העברית בירושלים

זהות עצמית בקרב אמוראי בבבל: משמעות חדשה ל"ציון"

---

* מושבי יום רביעי יתקיימו בבניין רבין, הר הצופים.

**17:00–15:30 מושב ח'
תגובות היהודים לניצחון הנצרות
בשלהי העת העתיקה – א'**

יו"ר: מנחם מור, אוניברסיטת חיפה

זאב וייס, האוניברסיטה העברית בירושלים

**בין רומא לביזנטיון: מוטיבים נוכריים באמנות בתי הכנסת העתיקים
ומקומם בפולמוס היהודי-נוצרי**

עדיאל שרמר, אוניברסיטת בר-אילן; מכון שלום הרטמן

The Christianization of the Roman Empire and Rabbinic Literature

**19:00–17:30 מושב ט'
תגובות היהודים לניצחון הנצרות
בשלהי העת העתיקה – ב'**

יו"ר: דוד סתרן, האוניברסיטה העברית בירושלים

ישראל יובל, האוניברסיטה העברית בירושלים

נצרות ותלמוד: פרלומאניה או פרלופוביה?

עודד עיר-שי, האוניברסיטה העברית בירושלים

**תגובות יהודיות לניצחון הנצרות בשלהי העת העתיקה:
מבט מן העולם הנוצרי**

תכנייה זו מהווה אישור כניסה לקמפוס הר הצופים.

This program serves as a permit to enter the Mt. Scopus campus.

Department of the History of the Jewish People
The Mandel Institute of Jewish Studies

Jewish Identities in Antiquity: Permutations and Transformations

International Conference in Memory of
Professor Menahem Stern

June 25–27, 2007

The Israel Academy of Sciences
and Humanities

Ingeborg Rennert Center for Jerusalem
Studies, Bar-Ilan University

Yad Izhak Ben-Zvi

The Zalman Shazar Center
for Jewish History

The Hebrew University of Jerusalem

The Dinur Center for Research in Jewish
History, Hebrew University of Jerusalem

The Institute of Archaeology
The Hebrew University of Jerusalem

Dr. David and Jemima Jeselsohn
The Keshet Foundation
The Lucius N. Littauer Foundation